

VASTAUKSET ARVIOINTIKERTOMUKSEN
HAVAINTOIHIN
TP 2022

Sisällys

1 Tarkastuslautakunnan huomioiden vuoden 2022 toiminnasta	2
1.1 Yleiset havainnot	2
1.2 Muut havainnot	3
2 Lestijärven kunnan vastaukset tarkastuslautakunnan havaintoihin	4
2.1 Yleishallinnon vastaukset esitettyihin havaintoihin	4
3.1.1 Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset	4
3.1.2 Taloustilanne	4
3.1.3 Henkilöstö	5
3.1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohje	5
3.1.5 Sisäinen tiedonkulku	5
3.1.6 Luottamustehtävät	6
2.2 Sivistyslautakunnan vastaukset esitettyihin havaintoihin	6
2.3 Teknisen toimen vastaukset esitettyihin havaintoihin	6

1 Tarkastuslautakunnan huomiot vuoden 2022 toiminnasta

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 9.6.2022 § 43 hyväksynyt omalta osaltaan vuoden 2022 arviointikertomuksen ja saattanut sen valtuuston käsiteltäväksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten. Valtuusto käsitteli toimintakertomuksen ja merkitsi tarkastuslautakunnan huomiot tiedokseen 21.6.2023 § 16.

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta on käynyt läpi kunnan toimintaa ja taloudenpitoa vuoden 2022 aikana ja tehnyt toiminnoista havaintoja ja kehittämiskehotuksia.

1.1 Yleiset havainnot

Yleisellä tasolla tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota pöytäkirjoissa puuttuviin liitteisiin ja yleisessä tietoverkossa julkaistavien dokumenttien tallennusmuotoon sekä muutoksenhakuosoitusten puutumiseen osasta pöytäkirjoja. Myös viranhaltijapäätösten osalta huomautettiin, että kaikki viranhaltijapäätökset eivät ole edelleenkaan nähtävänä kunnan nettisivuilla.

Talouden osalta tarkastuslautakunta muistuttaa, että kunnan tulee huolehtia alijäämän kattamisesta, jotta vältytään arviointimenettelyltä. Kunnassa tulee huolehtia siitä, että kunnan toimintoja sopeutetaan verotulokertymien ja valtionosuuksien suhteessa.

Henkilöstöasioista tarkastuslautakunta nostaa esiin sen, että kunnan henkilöstöriski hallintoon liittyen tulee tunnistaa ja niihin tulee varautua. Myös henkilöstön perehdyttämiseen tulee panostaa. Tarkastuslautakunnan mielestä koko henkilöstön hyvinvoinnista ja työviihtyvyydestä tulee huolehtia ja on positiivista, että kunnassa on tehty henkilöstökysely ja käyty kehityskeskustelut. Tarkastuslautakunnan mielestä henkilöstökyselyn tulokset tulisi esitellä henkilöstökertomuksessa.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tarkastuslautakunta toteaa, että sisäisen tarkastuksen ohje ja konserniohje tulee päivittää ja kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden ajantasaisuudesta. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä tavoitteena riskienhallinnan dokumentoinnin kehittämistä ja suosittelee myös sisäisen valvonnan kehittämistä samanaikaisesti. Tarkastuslautakunta suosittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallintajaoston säännöllistä kokoontumista, raportointia ja raporttien tiedoksiäntoa hallituksessa.

Muina yleisinä havaintoina tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sisäisen tiedonkulun parantamiseen erityisesti poikkeustilanteissa ja siihen, että luottamustehtävien jaossa tulee huomioida vaalikelpoisuus ja tasa-arvolain vaatimukset. Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa muissa havainnoissa, että kuntalain 69 §:ssä korostetaan luottamustoimen hoitamisen moraalisia ja eettisiä arvoja

1.2 Muut havainnot

Sivistystoimen osalta tarkastuslautakunta toteaa, että sivistystoimessa tulee huolehtia henkilöstön hyvinvoinnista ja riittävästä resursseista, jotta henkilöstö ei ylikuormitu.

Teknisen toimen osalta tarkastuslautakunta huomioi parannuksena, että viranhaltijapäätökset ovat näkyvissä kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta toteaa, että teknisessä toimessa tulee huolehtia riittävästä resursseista, jotta henkilöstö ei ylikuormitu ja lisäksi tarkastuslautakunta korostaa kilpailutusten asianmukaista järjestämistä.

Liiketoiminnan osalta tarkastuslautakunta toteaa, että vesihuollon osalta tulee kiinnittää huomiota vesihuoltolain 20a §:n vaatimuksiin toimintakertomuksessa annettavista tiedoista. Viemärlaitoksen tulos pitäisi myös olla positiivinen.

2 Lestijärven kunnan vastaukset tarkastuslautakunnan havaintoihin

2.1 Yleishallinnon vastaukset esitettyihin havaintoihin

3.1.1 Pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset

Tarkastuslautakunnan huomioon pöytäkirjoissa puuttuviin liitteisiin yleishallinto toteaa, että kaikkia liitteitä ei ole viety asianhallintaohjelmaan, koska ohjelman käytettävyys on niin huono. Esimerkiksi päivitettyä liitettä ei saa lisättyä ohjelmaan, vaan ohjelma "hakee" jostain aina ensimmäisen version. Asianhallintaohjelma ei myöskään toimi liitteiden arkistona tai turvallisena säilytyspaikkana, koska kuka tahansa ohjelmiston käyttäjä voi poistaa mitä tahansa liitteitä järjestelmästä. Tästä syystä osa esim. keskushallinnon liitteistä on paperisten pöytäkirjojen mukana ja liitteitä voi tiedustella kunnanvirastolta.

Yleisessä tietoverkossa julkaistavien dokumenttien tallennusmuotoon yleishallinto toteaa, että kaikilla toimialoilla dokumenttien tallennusmuoto ei välttämättä ole tiedossa. Yleishallinto pyrkii aina käyttämään vain pdf-muotoisia dokumentteja.

Muutoksenhakuosoitusten puuttumiseen osasta pöytäkirjoja yleishallinto toteaa, että muutoksenhakuohjeisiin on pyritty panostamaan vuoden 2023 aikana eikä tiedossa ole, että oikaisuvaatimusohje puuttuisi jostain pöytäkirjasta. Dynasty 10 käyttöönoton jälkeen 2024 vuoden aikana oikaisuvaatimusohjeet tulevat olemaan koko kunnan osalta yhtenäiset.

Viranhaltijapäätösten osalta todetaan, että viranhaltijapäätösten julkaisemiseen on pyritty panostamaan. Tällä hetkellä päätösten julkaiseminen nettisivuille on monimutkaista eikä kaikilla viranhaltijapäätöksen laatijoilla ole mahdollisuutta itse päätöksiä nettisivuille lisätä. Viranhaltijapäätösten julkaisu helpottuu vuoden 2024 aikana, kun Dynasty 10 otetaan käyttöön.

3.1.2 Taloustilanne

Kunnan taloustilanteen osalta on ryhdytty toimenpiteisiin ja mm. talouden tervehdyttämissuunnitelma on päivitetty ja säästökohteet haettu siten, että niiden toteuttaminen käytännössä on mahdollista. Talousarvion raami vuodelle 2024 on 95 % vuoden 2023 toteumaennusteesta eli leikkauksia menoihin on tulossa jo vuodelle 2024. Toimialoja veloitetaan pysymään asetetussa raamissa talousarviota laadittaessa ja mikäli suunnitteluvuosien talouden kehitys antaa viitteitä siitä, että alijäämiä ei saada katettua vuoden 2026 loppuun mennessä, toimialoilta edellytetään isompia menoleikkauksia.

Vuoden 2024 valtionosuusennuste on Lestijärven kunnalle erittäin positiivinen, mutta siihen suhtaudutaan kuitenkin hieman varauksella. Lopullinen valtionosuuksien määrä

varmistuu joulukuussa 2024. Tämän jälkeen talousarvion 2024 toteuttamiskelpoisuus tarkistetaan.

3.1.3 Henkilöstö

Henkilöstön perehdyttämisen haaste on siinä, että kunnassa ei yleensä uuden henkilön aloittaessa ole enää henkilöä, joka perehdyttämisen voisi suorittaa. Hakuprosessit ovat pitkiä ja irtisanomisaika ehtii kulua jo ennen kuin ketään on tehtävään saatu valittua. Kirjallinen perehdytyskansio olisi hyvä laatia jokaisen henkilön tehtävien osalta. Kansion laatiminen on kuitenkin aikaa vievää eikä työaikaa siihen ole käytettävissä.

Henkilöstölle tehtiin henkilöstökysely 2021 vuoden lopulla. Kyselyn tulokset on käyty henkilöstön kanssa läpi toimiala kerrallaan. Lisäksi tuloksia on käyty läpi kunnanhallituksen kokouksessa 5.10.2022. Hallintojohtajan näkemys on, että henkilöstökyselyiden tulokset eivät ole julkista tietoa, jota tulisi jakaa henkilöstötilinpäätöksessä vaan kyseessä on työnjohdollinen työkalu ja asiakirja.

3.1.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konserniohje

Sisäisen valvonnan ohjeen päivittämistä ei ole vielä aloitettu. Kunnassa ei ole ollut selkeää toimintamallia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kokonaisuutena, joten pelkkä ohjeen päivittäminen ei riitä, vaan koko toimintamalli pitää luoda alusta alkaen nimenomaan Lestijärven kunnan tarpeita palvelevaksi. Tämä vaatii työaikaresurssia, jota ei vuoden 2023 aikana ole ollut käytössä lukuisista meneillään olevista kehittämiskohteista ja liian vähäisestä henkilöstömäärästä johtuen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto ei ole kokoontunut vuoden 2023 aikana. Kunnanhallituksen tulisi antaa jaostolle toimintaohjeet ja aikataulut, joiden mukaan jaoston tulisi kokoontua. Jaoston toimintaa helpottaisi, jos sille olisi määrätty erillinen sihteeri ja jos kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus olisi määritelty.

Konserniohje on päivitetty ja se tulee kunnanhallituksen käsittelyyn yhdessä hallintosäännön kanssa vuoden 2023 lopulla.

3.1.5 Sisäinen tiedonkulku

Sisäistä tiedonkulkua varten kunnanvirastolla on käytössä oma työtila Teamsissa. Sen käyttö on kuitenkin hyvin vähäistä.

Kunnanvirastolla on otettu käyttöön yhteiset aamukahvit, joita on tarkoitus järjestää kerran viikossa.

Johtoryhmätyöskentelyä on tiivistetty. Johtoryhmä kokoontuu kerran viikossa, tiistaiamuna. Lisäksi on muodostettu laajennettu johtoryhmä, johon kuuluvat kaikki

budjettivastuussa olevat viranhaltijat sekä valtuuston ja hallituksen puheenjohtaja ja lautakuntien puheenjohtajat. Tämä ryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa.

3.1.6 Luottamustehtävät

Luottamustehtävien vaalikelpoisuuden ja tasa-arvolain vaatimusten osalta toivoisimme yksityiskohtaisempaa yksilöintiä siitä, missä tilanteessa tämä on noussut esiin, jotta voisimme antaa tähän vastauksen.

Yleishallinto ei voi myöskään antaa selvitystä luottamustoimien hoitamisen moraalisisista ja eettisistä arvoista, koska on jokaisen luottamushenkilön velvollisuus osaltaan pitää huolta, että näin tapahtuu.

2.2 Sivistyslautakunnan vastaukset esitettyihin havaintoihin

Sivistyslautakunnalta ei ole saatu selvitystä arviointikertomuksen havaintoihin.

Hallintojohtaja henkilöstöpäällikkönä toteaa, että koko kunnassa on tarpeen huolehtia henkilöstön hyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta. Tämä tarve korostuu erityisesti nyt ja tulevina vuosina, kun käynnistetään koko henkilökuntaa koskevat yt-neuvottelut lomautusten toteuttamiseksi. Henkilöstön jaksamista ja hyvinvointia tukevana toimina kunnassa otettiin käyttöön Epassi maaliskuussa 2023. Päätös tehtiin tuolloin vuodelle 2023, mutta kunnanhallitukselle tullaan esittämään, että Epassin käyttöä jatketaan myös tulevina vuosina. Epassin etuuden määrä on 100 €/työntekijä. Kunta tarjoaa lisäksi työntekijöilleen erittäin laajan työterveyshuollon sopimuksen. Työterveyspalveluilla pyritään ensisijaisesti ylläpitämään ja tukemaan työkykyä sekä mahdollistamaan tarvittaessa nopea hoitoon pääsy.

Taloudellinen resurssi rajoittaa merkittävästi henkilöstön riittävää resurssointia, ei pelkästään sivistystoimen kohdalla, vaan kaikilla toimialoilla yleisesti. Henkilöstön ylikuormittuminen on tällä hetkellä yksi kunnan suurimmista riskeistä.

2.3 Teknisen toimen vastaukset esitettyihin havaintoihin

Tekninen toimi toteaa, että vuoden 2023 aikana teknisessä toimessa on ollut henkilöstövajausta. Tavoitteena on, että henkilöstövajausta ei ole enää vuoden 2024 puolella viranhaltijoiden ja kiinteistöhoitajan palattua hoitamaan tehtäviensä.

Vesi- ja viemärlaitoksen osalta tekninen lautakunta toteaa, että viemärlaitoksen tulosta pyritään parantamaan korottamalla jätevesimaksuja. Jäteveden käyttömaksuja on korotettu 1.10.2023 alkaen. Uusi käyttömaksu on 3,7 €/m³ + alv.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältöön vesi- ja viemärlaitoksen osalta tullaan kiinnittämään huomiota tulevassa tilinpäätöksessä.

Kilpailutuksien osalta tekninen lautakunta toteaa, että kilpailuttamiseen on kiinnitetty huomiota vuoden 2023 aikana.